

Úradník zodpovedný
za starobylé rituálne obety
prezeral zvieratá v ohradách.
Povedal prasatám:
„Prečo by sa vám
nepáčila myšlienka
byť obetované?
Po tri mesiace vás budem
kŕmiť množstvom zrna
a sladkým jedlom,
aby som vás vykŕmil.
Po desať dní vás budem
nútiť, aby ste sa nehýbali.
Posledné tri dni
vás budem rozmaznávať
kúpeľmi a manikúrami,
potom vám položím
na lôžko z čistej
bielej trávy
(burina s chocholmi
podobnými perám).
Po obetovaní
umiestnim vaše ramená
a zadky na elegantne
ozdobený oltár.
A to všetko urobím pre vás!“
Keby to bol
konzultoval s prasatami,
povedali by mu,
že sa radšej budú kŕmiť
plevami a zhnitými hl’uzami
ak by nikdy neboli
dané do ohrady.
Pretože jeho plány
pre prasatá sa točili okolo
jeho vlastného záujmu,
uprednostňoval myšlienku
lenivého života,
zatiaľ čo by bol ctený
za svoj vkusný klobúk a voz,
a po smrti
by bol vyzdvihnutý
na parapetu pokrytú
luxusnými kožušinami,
zatiaľ čo by sa okolo neho
zhromaždila skupina ľudí
a klaňali sa mu.
To je to, čo uprednostňoval.
Keby boli jeho plány
pre úžitok prasiat,

ponechal by ich na pokoji.
Pretože jeho plány
sa točili okolo neho,
umiestnil ich do ohrady.
Považuje sám seba
za iného než je prasa?
Vojvoda Huan bol
s Guan Zhongom
(svojím prvým ministrom)
ako s obsluhou,
keď zbadal ducha.
Vojvoda
neisto siahol po ruke
Guan Zhonga
a povedal:
„Môj najvyšší radca Zhong,
videl si tam niečo?“
On odpovedal:
„Váš pokorný služobník
nevidel nič.“
Keď sa vojvoda vrátil
domov, nedokázal
sformovať rozumnú vetu
a cítil sa celkom zle,
odmietal vyjsť von
niekoľko dní.
Huang Zi Gao Ao,
(skvelý majster
v hovorení)
učenec v štáte Qi, povedal:
„Ty si ten,
kto ubližuje sám sebe.
Ako by bol duch
schopný ti ublížiť?“
Keď tvoje srdce bude
rozrušené
ako stádo divých zvierat,
a tvoja životná energia
zmizne a nevráti sa,
potom nebudeš dobrý na nič.
Ak tá energia vzlietne hore
a nevráti sa späť dolu,
to urobí každého
podráždeným.
Ak klesne dole
a nevráti sa späť hore,
to urobí každého sklesnutým.
Ak nepôjde hore ani dole
ale usadí sa uprostred tela
a bude spojená srdcom,

potom môže vytvoriť
veľkú chorobu.“
Vojvoda Huan povedal:
„Je to pravda,
že existujú duchovia?“
„Existujú.
V hlbokých jamách je Lu.
V ohnisku je Ji.
V prachu pod prahom
je Lei Ting.
Pod severovýchodným
odvatom je Bei A
a Gui Long skáče okolo.
Pod severozápadným
odkvapom je Yi Yang.
Vo vode je Wang Xiang.
Na kopcoch je Xin.
V horách je Kui.
Na rovinách je Pang Huang.
V nížinách je Wei Yi.“
Vojvoda povedal:
„Prepáč, ale smiem sa spýtať,
ako vyzerá Wei Yi?“
Huang Zi povedal: „Wei Yi?
Je široký ako hlava
na kolese voza
a vysoký ako hriadeľ kola.
Nosí purpurové oblečenie
a červený klobúk.
Toto stvorenie neznáša
ohlušujúci hukot
prechádzajúcich vozov
a ak ho počuje, zastaví sa
a zakryje si hlavu rukami.
Ten, kto ho vidí,
je blízko k tomu, aby sa stal
najvyšším vládcom ríše.“
Vojvoda Huan ožil
a zasmial sa:
„Takže to je to,
čo som tam videl!“
V tom bode
narovnal svoje šaty
a klobúk, usadil sa
k nemu (Huang Zi)
a netrvalo ani deň,
a jeho choroba bola preč
bez toho, aby si to uvedomil.
Kong Zi (Konfucius)
pozoroval pohľad

z pohoria Lu Liang,
kde bol vodopád
vysoký tristo stôp.
Pena vytvorená vodou
narážajúcou na dno,
dosiahla 13 míľ.
Korytnačky, aligátory,
ryby ani žiadne iné vodné
živočíchy neboli schopné
plávať v takých prúdoch.
Zbadal jedného muža,
ako pláva v tom prúde
a pomyslel si, že musí mať
veľké problémy a pokúša sa
spáchať samovraždu.
Povedal teda svojim žiakom,
aby sa postavili na breh rieky
a zachránili ho.
Keď ten muž zmizol
na niekoľko stoviek stôp,
vynoril sa z vody
s vlasmi ťahajúcimi
sa za ním ako prikrývka,
spieval si pri plávaní,
priplával k brehu hrádze
a vyšplhal sa von.
Kong Zi podišiel k nemu
a spýtal sa: „Myslel som si,
že musíš byť nejaký duch,
ale teraz vidím, že si človek.
Prepáč mi prosím,
že sa pýtam, ale máš
nejaký špeciálny spôsob,
ako sa takýmto spôsobom
miháť vo vode?“
„Nie, nemám žiaden
špeciálny spôsob.
Začal som s tým,
čo som mal vrodené,
vyrastal som nasledujúc
svoju vlastnú podstatu
a dosiahol som to, čo mám,
kvôli svojmu osudu.
Keď vstúpim,
spojím sa s prúdom,
a nechám ho, aby ma niesol.
Keď vychádzam,
dovolím sám sebe
vynoriť sa jemne
vďaka prúdu.“

Nasledujem cestu vody
a nepokúšam sa
bojovať proti nej.
Preto sa tak mihám
vo vode.“
Kong Zi povedal:
Čo máš na mysli tým
začať s vrodenným,
vyrastať nasledujúc
svoju vlastnú podstatu
a dosiahnuť to
kvôli svojmu osudu?“
„Narodil som sa
z kopy špiny, takže sa cítim
pohodlne v horách –
to je to vrodené.
Vyrástol som z vody,
takže sa cítim pohodlne
vo vode
– to je moja podstata.
Neviem, prečo som taký,
aký som, ale cítim sa
príjemne s tým, aký som
– to je osud.“
Drevár Qing vyrobil
komplikovane zdobené
drevené stojany na zvony.
Keď ostatní videli
hotové stojany na zvony,
boli ohromení
a mysleli si, že museli byť
vytvorené nejakými
nadprirodzenými bytosťami.
Markíz Lu uvidel
jeden z nich a spýtal sa:
„Aké špeciálne umenie treba
na vytvorenie tohto?“
Odpovedal:
„Váš pokorný služobník
je len obyčajný remeselník.
Aké špeciálne umelecké
schopnosti by som mohol
mať? Avšak používam
jeden systém.
Keď mám vytvoriť stojan
na zvon, dávam si pozor,
aby som nevynaložil príliš
veľa svojej životnej energie,
takže najskôr musím
upokojiť svoju myseľ a srdce.“

Tri dni sa pripravujem tak,
že sa vzdávam každej
myšlienke na chválu alebo
odmenu za svoju prácu.
Ďalších päť dní
sa pripravujem,
aby som nebol znepokojený,
či bude moja práca
kritizovaná alebo považovaná
za nie dosť dokonalú.
Potom ďalších sedem dní
sa pripravujem,
aby som zabudol
na predpísané tvary vecí,
vrátane tvaru
môjho vlastného tela.
V tom čase stratím
všetko uvažovanie o tom,
čo kráľovský dvor
odo mňa požaduje,
úplne sa koncentrujem
na svoju úlohu
a vonkajšie vplyvy
jednoducho zmiznú.
Potom vstúpim
do horského lesa
a pozorujem prirodzenosť
nebies.
Vidiac, že všetky tvary
okolo mňa sú perfektné
tak ako sú,
dokážem v duchu uvidieť
hotový stojan na zvon.
A v tom momente môžem
vlastne začať pracovať
svojimi rukami,
ale nie skôr.
Je to preto, že používam
nebesá, aby som sa
dokonale prispôbil
nebesám, až ma niektorí
podozrievajú, že moje
nástroje použili duchovia.
To je celé tajomstvo!“
Dong Ye Ji (bezohľadný
poháňač z východu)
ukazoval
Vojvodovi Zhuangovi svoje
schopnosti pri vedení voza.
Viedol svoj voz

dopredu a dozadu,
 používajúc stredový
 remeň na ovládanie koní.
 Krúžil v sústredných kruhoch
 doľava a doprava
 používajúc
 stredovú líniu.
 Vojvoda Zhuang si myslel,
 že nikto nedokáže
 predstihnúť tieto
 komplikované pohyby.
 Ako ďalší test mu povedal,
 aby urobil sto kruhov
 okolo arény
 a potom sa vrátil.
 Yan He,
 ktorý sledoval, čo sa deje,
 prišiel za Vojvodom
 a povedal: „Jiove kone
 sa uštvú.“
 Vojvoda znehybnel
 a neodpovedal.
 Krátko nato
 sa kone uštváli
 a museli sa vrátiť.
 Vojvoda povedal:
 „Ako si vedel,
 čo sa stane?“
 Odpovedal:
 „Sila koní bola vyčerpaná,
 no on od nich
 stále vyžadoval viac.
 Preto som vedel,
 že sa uštvú.“
 Tesár Chui
 dokázal nakresliť
 presnejší kruh svojím
 prstom než tí,
 ktorí používali kompas
 alebo pravítko
 a nemusel znovu
 kontrolovať svoje značky.
 Je to preto,
 že udržiaval svoje Ling Tai
 (miesto vnútri, kde môže
 byť duch pozdvihnutý
 a stuhnutý)
 jednotné a nespútané.
 Na nohy sa zabudne,
 keď sú topánky pohodlné.

Na driek sa zabudne,
 keď je opasok pohodlný.
 Na poznanie dobrého a zlého
 sa zabudne,
 keď sú srdce a myseľ
 pohodlné.
 Čo je vnútri, sa nemení
 a čo je vonku, to necíti
 potrebu podriaďiť sa,
 keď sú situácie pohodlné.
 Keď za začnete mať
 pohodlne
 a nikdy nemáte nepohodlie,
 potom zabudnete skúšať
 mať sa pohodlne.
 Muž menom Sun Xiu
 (posledný potomok rodiny)
 ťažko kráčať
 ku bráne a prekvapil
 pána domu,
 Bian Qing Zia
 (majstra vyjadrenia
 dobrých zvestí),
 keď prehovoril:
 „Žijem na vidieku,
 ale nikto ma preto
 nevolal nekultúrnym.
 Žil som
 v nepokojných časoch
 ale nikto ma nevolal
 zbabelcom preto,
 že som neurobil viac.
 Ale aj tak
 žiadne z týchto polí,
 ktoré som obrobil z ničoho,
 nikdy neprinieslo
 dobrú úrodu
 a žiaden z vládcov,
 ktorým som slúžil,
 ma neocenil.
 Správajú sa ku mne ako
 k cudzincovi vo vlastnej
 dedine a vyhodili ma
 z veľkých mestských úradov.
 Aký zločin som spáchal
 voči nebesám,
 že sa musím stretnúť
 s takým zlým osudom?“
 Bian Zi povedal:
 „Nepočul si o správaní sa

dokonalého človeka?
 Zabúda na svoju
 pečeň a žľč
 a nepreceňuje svoje uši a oči.
 Smiešnym spôsobom
 chodí sem a tam
 v prachu a špine vonku.
 Slobodný a nespútaný
 nemieša sa
 do záležitostí obchodu.
 Tomu sa hovorí konať
 bez toho, aby bol človek
 závislý na výsledkoch
 a byť schopný
 bez potreby ovládať.
 Ty teraz predstieraš,
 že si inteligentný,
 aby si ohromil nevedomých,
 udržiavaš svoje telo fit,
 aby si udivil skazených
 a považuješ svoje správanie
 za také žiarivé a skvelé,
 že by zatienilo
 slnko aj mesiac.
 Tak ďaleko si udržiaval
 svoju telesnú formu s citom,
 že tvojich deväť otvorov
 pracuje náležite
 a nebol si postihnutý
 uprostred svojho života
 slepotou, hluchotou,
 chromosťou, znetvorením
 a v porovnaní s väčšinou
 ostatných ľudí
 si mal veľké šťastie.
 Prečo teda tráviš
 svoj voľný čas
 sťažovaním sa na nebesá?
 Chod’ preč!“
 Keď Sun Zi odišiel,
 Bian Zi vošiel do domu.
 Sadol si tam
 pozerajúc do priestoru,
 potom sa pozrel hore
 a zhlboka si povzdychol.
 Jeden z jeho žiakov sa spýtal:
 „Majster, prečo si
 si tak povzdychol?“
 Bian Zi povedal: „Keď
 Xui prišiel po rady,

povedal som mu o cnosti
dokonalého človeka.
Obávam sa, že som ho
vystrašil a ponechal
v úplnom zmätku.“
Žiak povedal:
„Nie nutne.
Bolo to, čo povedal Sun Zi
správne a to,
čo si povedal ty, nesprávne?
Ak je tak,
potom to, čo je nesprávne,
nikdy nebude schopné
spôsobiť pochybnosť
o tom, čo je správne.
Bolo to, čo povedal Sun Zi,
nesprávne a to,
čo si povedal ty, správne?
Ak je tak, potom už bol
úplne neistý, keď prišiel.
Vás oboch možno viniť.“
Bian Zi povedal:
„Nie nevyhnutne.
V dávnych časoch jeden vták
priletel do krajiny
v štáte Lu.
Princ z Lu ním bol potešený
a tak zorganizoval
veľkú ceremóniu,
aby mu poskytol hostinu
so skvelým jedlom
a hudbu „Nine Shao“
pre jeho pobavenie.
Na tvári toho vtáka sa objavil
veľmi ustarostený
a znepokojený pohľad
a odmietal čokoľvek
jesť aj piť.
Tomu sa hovorí používať
to, čo živí teba,
na nakŕmenie nejakého vtáka.
Ak namiesto toho človek
použije na nakŕmenie vtáka
to, čím sa vták živý,
dovolí mu zaletieť
hlboko do lesa,
plávať po riekach a jazerách,
zobať jedlo,
potom sa pohodlne usadí
na kúsku zeme –

a to je všetko.
Xui je pomalý
v chápaní a viac menej
je lepšie informovaný
než ostatní ľudia.
Keď som mu povedal
o cnosti dokonalého človeka,
bolo to ako
prevážať myš
na konskom voze
ale zabávať holuba
zvončekmi a bubnami.
Ako by mohol nebyť
vystrašený?“